

РЕШЕНИЕ

№ 23

гр. Пловдив, 24.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XVIII СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Александър Л. Стойчев

като разгледа докладваното от Александър Л. Стойчев Търговско дело № 20225300900052 по описа за 2022 година

Иск с правно основание чл. 432 от КЗ.

Предявен е иск от Й. Д. А., с ЕГН ***** и адрес ***, против Застрахователно Акционерно Дружество „ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1, за заплащане на сумата от 30 000 лв. (тридесет хиляди лева), представляваща обезщетение за претърпени от ищцата неимуществени вреди, преживени силни душевни болки и страдания, психически и емоционален стрес във връзка с обстоятелството, че на 07.06.2019 год. в ** между номера 3 и 5 нейната сестра В. Д. Д. е починала, като е била блъсната и прегазена при движение на заден ход от МПС товарен автомобил марка „Ивеко“, модел „Дейли“, с рег. № ВР ** ВР, което МПС е управлявано от Л. А. К., ведно със законната лихва начиная от удрждането, а именно 07.06.19г. до окончателното изплащане. Във връзка с настъпилото ПТП се установява, че е иницирано наказателно производство, което е приключило с влязла в сила присъда, с която виновният водач е признат за виновен за извършеното деяние. В исковата молба се обосновава желание от страна на Д. да ѝ бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди от настъпилата смърт на нейната сестра, като се твърди, че същата е била много близка с нея и от момента на ПТП до сега търпи силен емоционален стрес, душевни мъки и страдания, които не могат да бъдат преодоленни. Сочи се от ищцата, че е отправила искане до ответника за изплащане на обезщетение, но по образуваната щета № 0801-002903/2019-07 не е постъпило изплащане на обезщетение от страна на застрахователя.

Ответникът Застрахователно Акционерно Дружество „ДаллБогг:

Живот и Здраве“ АД, ЕИК 200299615 изцяло оспорва иска. Сочи, че ищцата няма материално правна легитимация да претендира обезщетението. Оспорвани са исковете и по размер, както и вината на К., като се прави възражение за съпричиняване от страна на пострадалата във връзка с нейните бездействия при настъпилото ПТП, а именно същата е застанала зад потеглящия автомобил и не се отместила. Сочи се нарушение на чл. 114 от Закона за движението по пътищата.

Пловдивски Окръжен Съд, ТО, 18 с., като обсъди обстоятелствата по делото и представените доказателства поотделно и в тяхната съвкупност намери за установено следното:

Правното основание на предявената претенция е чл.432, ал.1 от КЗ. Според посочената новела увреденият, спрямо който застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя. Естествено това е възможно при наличието на преюдициалните предпоставки на извършен деликт и валидно правоотношение между причинителя и застрахователя по чл. 429 от КЗ. Това води до необходимост от изследване предпоставките по чл.45 от ЗЗД. Съгласно легалното определение на този институт правно релевантните факти, които следва да бъдат кумулативно изявени са деяние от страна на лицето управлявало МПС за което е сключена застраховка “ГО”, което в случая е действие и следва да е противоправно, настъпила вреда в патримониума на ищеца, причинна връзка между активното поведение на делинквента и резултата, като това е обединяващия елемент завършващ фактическия състав.

Между страните е безспорно, че на посочената дата и час в исковата молба е настъпило ПТП с участник починалата сестра на ищцата и посоченото транспортно средство. Не се спори между страните, че във връзка с настъпилото ПТП В. Д. Д. е починала, както и че е сестра на ищцата. Също така е безспорно между страните, че ищцата във връзка с чл. 380, ал. 1 от КЗ е отправила искане за обезщетение на неимуществените вреди, по която е образувана и посочената в исковата молба преписка по щета.

Установява се по делото, че е налице влязла в сила присъда № 57 от 26.09.2022г. постановена по НОХД № 714/2022г. по описа на Пловдивския окръжен съд, с което е признат подсъдимия Л. К. в това, че при управление на моторно превозно средство по непредпазливост е причинил смъртта на В. Д..

Чл. 300 от ГПК определя, че влязлата в сила присъда на наказателния съд е задължителна за гражданския съд, който разглежда гражданските последици от деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца.

Ето защо съвкупния анализ на събраните по делото доказателства, преценени в светлината на постановената присъда на наказателния съд несъмнено води на извод за наличието на фактическия състав по чл.45 от ЗЗД. Очевидно е налице виновно причинена вреда от страна на делинквента в неимуществената сфера на ищцата, като съществува и причинна връзка между активното поведение на делинквента, което е и противоправно, и настъпилия резултат. /чл.300 от ГПК/ Също така е безспорно между страните по делото, че към момента на настъпването на деликта по отношение на автомобила е била сключена валидна застраховка ГО. По делото са представени и изрични доказателства, от които се установява, че ищцата е отправила на основание чл.380 от КЗ застрахователни претенции към застрахователя преди завеждане на делото.

Основния спор, поради така изложените факти, който се формира по делото е относно основаниято за репарация на вредите в аспекта, че ищцата следва да обоснове материално правната си легитимация, в аспекта на наличието на обстоятелства, които надхвърлят обичайните отношения между сестри.

С ТР № 1/2016 на ОСНГТК на ВКС се прие, че материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление № 4 от 25.V.1961 г. и Постановление № 5 от 24.XI.1969 г. на Пленума на Върховния съд, ***и по изключение всяко друго лице, което е създало трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени.*** Обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. Обяви се за изгубило сила Постановление № 2 от 30.XI.1984 г. на Пленума на Върховния съд, което приемаше, че кръгът на лицата, имащи право на обезщетение за неимуществени вреди в случай на смърт, е посочен изчерпателно в Постановления № 4/61 г. и № 5/69 г. и няма основания за разширението му, включително по отношение на други възходящи и низходящи на починалия и на неговите братя и сестри.

В мотивите на ТР е разяснено, че най-близките на починалия (по смисъла на двете постановления) се ползват с право на обезщетение, тъй като поради естеството на съществуващата житейска връзка е логично да се предполага, че те търпят пряко, непосредствено и за продължителен период от време значителни по степен морални болки и страдания от загубата му. Правото на най-близките да получат обезщетение не е абсолютно и не може да бъде реализирано, ако претендиращият обезщетение не докаже, че действително е претърпял неимуществени вреди, които е справедливо да бъдат обезщетени съгласно чл.52 ЗЗД. От гледна точка на чл.52 ЗЗД обаче е справедливо и други лица, извън най-близкия семеен и родствен кръг, да могат да получат обезщетение за неимуществени вреди, *ако са създали с починалия постоянна, трайна и дълбока емоционална връзка, заради съдържанието на която търпят морални болки и страдания от смъртта му, сравними по интензитет и продължителност с болките и страданията на най-близките.* Отричането на правото на обезщетение при реално проявени и доказани неимуществени вреди от загубата на близък човек противоречи на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД и на гарантираното с чл.6, ал.2 от Конституцията на Република България и с чл.20 и чл.47 от Хартата за основните права в Европейския съюз равенство на всеки пред закона. Възможността за обезщетяване на други лица, извън изброените в Постановление № 4/61 г. и Постановление на 5/69 г., следва да се допусне

като изключение - само за случаите, когато житейски обстоятелства и ситуации са станали причина между починалия и лицето да се породи особена близост, оправдаваща получаването на обезщетение за действително претърпени неимуществени вреди (наред с най-близките на починалия или вместо тях - ако те не докажат, че са претърпели вреди от неговата смърт). Особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри, баби/дядовци и внуци. *В традиционните за българското общество семейни отношения братята и сестрите, съответно бабите/дядовците и внуците, са част от най-близкия родствен и семеен кръг. Връзките помежду им се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост.* Когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка, справедливо е да се признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В тези случаи за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формалната връзка на родство, а ще е необходимо вследствие смъртта на близкия човек преживелият родственик да е понесъл морални болки и страдания, които в достатъчна степен обосновават основание да се направи изключение от разрешението, залегнало в постановления № 4/61 г. и № 5/69г. на Пленума на ВС - че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките на починалия. Наличието на особено близка житейска връзка, даваща основание за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от смърт, следва да се преценява от съда във всеки отделен случай въз основа на фактите и доказателствата по делото. Обезщетение следва да се присъди само тогава, когато от доказателствата може да се направи несъмнен извод, че лицето, което претендира обезщетение, е провело пълно и главно доказване за съществуването на трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и за настъпили в резултат на неговата смърт сериозни (като интензитет и продължителност) морални болки и страдания. Действително с това ТР се изостави досегашната практика на ограничаване на кръга на лицата с право на обезщетение за неимуществени вреди. С него обаче не се дава неограничена възможност за присъждане на обезщетения за неимуществени вреди винаги и на всички близки на починалия, които страдат от смъртта. Смисълът на ТР е изрично поставеното в него изискване за изключение, породило връзка, трайна и дълбоко емоционална, *отличаваща се от обичайните*. Това изключение налага тези случаи - за разлика от обичайните житейски ситуации, ищецът да е най – близкия или сред най – близките на починалия, а не примерно съпругата, низходящите или възходящите му.

В случая съдът не счита, че ищцата е обосновала наличието на изключение в отношенията си с починалата си сестра, което изключение да надхвърля обичайния за страната психологически модел в отношенията между братята и сестрите. Както се изясни по – горе българската народопсихология обосновава извод, че по принцип отношенията между сестрите се отличават с обич, топлота, взаимност, взаимопомощ и разбирателство. Обстоятелството, че между ищцата и починалата е имало именно такива отношения, според настоящият състав на съда не е достатъчно условие за присъждане на обезщетение. На практика ищцата е имала собствено семейство, както и починалата ѝ сестра. /съобразно показанията на свидетелите, които съдът изцяло кредитира/ При това положение наличието на много топли отношения с починалата не могат да мотивират съда да приеме, че отношенията между В. Д. и ищцата са надхвърляли отношенията между сестри и същите са еволюирали в изключителни по своя характер

чувства, които поставят починалата наравно с роднините от най- близкия кръг- родителите, децата и съпруга. Това естествено не би било така, ако например двете сестри нямаха семейства или, живееха в общо домакинство и т.н. При такива обективни предпоставки съдът би могъл да прецени, че фигурата на сестрата би могла да бъде възприемана, като партньорска, майчинска и т.н. но в случая подобни данни не са наведени, нито в самата искова молба, нито от разпитаните свидетели. Свидетелите Т. А. и А.А. не споделят нищо необичайно в отношенията между сестрите, което да надхвърля установения за страната психологически модел на топлина, разбирателство и обич. На практика доказателствен материал относно изключителни отношения между сестрите липсва. Да, установява се, че починалата и ищцата са имали много здрава и близка връзка, но според съда това е в рамките на обичайния за страната психологически модел.

При липсата на основание за присъждане на обезщетение не следва да се обсъжда размера му, нито възраженията за съпричиняване.

Ето защо и Съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Й. Д. А., с ЕГН ***** и адрес ***, против ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 иск с правно основание чл. 432 от КЗ за заплащане на сумата от 30 000 лв. (тридесет хиляди лева), представляваща обезщетение за претърпени от ищцата неимуществени вреди, преживени силни душевни болки и страдания, психически и емоционален стрес във връзка с обстоятелството, че на 07.06.2019 год. в ** между номера 3 и 5 нейната сестра В. Д. Д. е починала, като е била блъсната и прегазена при движение на заден ход от МПС товарен автомобил марка „Ивеко“, модел „Дейли“, с рег. № ВР ** ВР, което МПС е управлявано от Л. А. К., ведно със законната лихва начина от удреджането, а именно 07.06.19г. до окончателното изплащане, като неоснователен.

ОСЪЖДА Й. Д. А., с ЕГН ***** и адрес *** да заплати на ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ДАЛЛБОГГ: ЖИВОТ И ЗДРАВЕ“ АД, ЕИК 200299615, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Г. М. Димитров“ № 1 сумата от 650 лева направени деловодни разноски /200 лева юрисконсултско възнаграждение и 450 лева за САТЕ/.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от съобщаването

му на страните пред Пловдивски Апелативен Съд.

Съдия при Окръжен съд – Пловдив: _____